

طراحی صحه در سینما

جورجینا شرتر

مترجم: عنایمی

www.ketab.ir

سرشناسه	شُرتر، جورجینا
عنوان و نام پدیدآور	Shorter, Georgina
مشخصات نشر	طراحی صحنه در سینما
مشخصات ظاهری	تهران: روزنه، ۱۳۹۴
شابک	ص: ۱۶۸، مصور، جدول.
وضعیت فهرست‌نویسی	۸-۵۳۵-۳۳۴-۹۶۴-۹۷۸
یادداشت	فیبای مختصر
یادداشت	این مدرک در آدرس http://opac.nli.ir قابل دسترسی است.
شمار افزوده	عنوان اصلی: Designing for screen: production design and art ...
ماره کتابشناسی ملی	امینی، رعنا، ۱۳۶۰- مترجم
	۳۷۶۵۱۳۴:

طراحی صحنه در سینما
Designing for Screen
جورجینا شُرتر

مترجم: رعنا امینی
طرح جلد: هادی عادل‌خانی
چاپ اول: ۱۳۹۴
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
قیمت: ۱۵۰۰۰ تومان
چاپ و صحافی: مُجاب

آدرس: خیابان مطهری، خیابان میرزای شیرازی جنوبی، پلاک ۲۰۲، طبقه ۳، انتشارات روزنه

تلفن: ۸۸۸۵۳۶۳۱-۸۸۸۵۳۷۳۰ نمابر: ۸۶۰۳۴۳۵۹

سایت: www.rowzanehnashr.com

شابک: ۸-۵۳۵-۳۳۴-۹۶۴-۹۷۸ ISBN: 978-964-334-535-8

تمام حقوق برای ناشر محفوظ است *

فهرست

۹	پیش‌گفتار مترجم
۱۱	پیش‌گفتار نویسنده
۱۵	۱. رنگ و بافت
۱۹	۲. ساخت فضا (محیط)
۲۱	۳. فیلم‌نامه
۶۵	۴. تحقیق
۷۷	۵. تشریح ایده‌های خود
۹۹	۶. آماده‌سازی طرحی دوبعدی برای ساخت سه‌بعدی
۱۱۷	۷. اصول ساخت ماکت
۱۳۱	۸. مدل‌سازی با جزئیات بیشتر
۱۵۳	۹. فرایند تولید
۱۶۷	واژه‌نامه

پیش گفتار مترجم

کتابی را که اینک در دسترس خوانندگان ایرانی است، ترجمه کتاب «Designing for Screen» نوشته «جورجینا شرتر» است. هدف من از ترجمه این کتاب، تسهیل بخشی از نیازهای کسانی است که به شکلی مستقیم یا غیرمستقیم در زمینه‌های مختلف طراحی، صحنه سینما، ... فعال هستند.

پس از آشنایی با این کتاب و مطالعه آن در نیم این اثر می‌تواند مرجع بسیار خوبی برای آشنایی دانشجویان و علاقه‌مندان به طراحی صحنه، با قوانین، نمونه‌ها، استانداردها و توصیه‌های مربوط به طراحی صحنه و پیاده‌سازی این مباحث در سینما باشد؛ بنابراین و در ادامه خود دانستم که برای انتقال مفاهیم این کتاب به دانشجویان فارسی‌زبان این رشته و نیز بهره‌مندی کسانی که در این حوزه کار می‌کنند کتاب را به فارسی برگردانم. ارائه راه کارهای مفید و بیش عمیق نویسنده انگلیسی مرا سنجیده‌اند.

این اثر با مقدمه‌ای درباره اصول و اهمیت موارد زیباشناسی (رنگ، بافت، نور و حیاط) آغاز شده است؛ سپس به ارزش و نقش این موارد در طراحی و ایجاد فضاهایی برای صحنه اشاره می‌شود؛ همچنین عملکرد و تلاش‌های بزرگان و اساتید این حوزه نیز مورد نقد و بررسی قرار گرفته و در نهایت ضمن بررسی مولات جزئی‌تر، نکات ظریفی را در خصوص روش‌های طراحی و انجام پروژه‌های گوناگون به خوانندگان پیشنهاد می‌دارد.

گفتمنی است که کاربرد بسیاری از معادل‌های فارسی واژگان لاتین برای مخاطبان این حوزه هنری به دلیل عدم کاربرد، نا آشناست، ناگزیر از به کارگیری برابرهایی فارسی آنها خودداری شده است. (لوکیشن: محیط) در پایان سزاوار است از همه عزیزانی که به هر شکل مرا در برگردان این کتاب یاری نموده‌اند، سپاسگزاری کنم. همچنین مراتب قدردانی خود را به خانم‌ها «مرضیه برومند» و «آتوسا قلم‌فرسایی» که نقش بزرگی در زندگی هنری و ورودم به این حرفه داشتند، اعلام می‌دارم و سپاس ویژه دارم.

پیش‌گفتار نویسنده

با سینما و تلویزیون وقتی کوچک بودم آشنا شدم و بیش از سی سال است که همچنان مجذوب آن باقی مانده‌ام. بارها پدر و مادر مرا به خاطر علاقه به یک دنیای خیالی سرزنش کردند. آنها به تماشا کردن تلویزیون علاقه‌مند بودند، و بیشتر از سینما بدت می‌بردند.

حاضر شدن، رفتن به سینما، و حس انتظار برای ورود به سینما به ما دست می‌داد، نشستن و خوردن پاپ کورن و در نهایت هیجان تماشای فیلم و صحبت درباره آن در راه برگشت، رویداد مهمی در خانواده ما بود. تا سنین نوجوانی نسبت به فیلم دیدگاه انتقادی نداشتم. این‌که فیلم‌های دوران کودکی‌ام را دوباره نگاه کردم و متوجه شدم آنچنان که فکر می‌کردم جذاب نیستند! ولی آن فیلم‌ها برای من خاطره بودند و دوران کودکی‌ام را تشکیل می‌دادند. بعدها متوجه شدم که تمام آن خاطرات نقش بسیار مهمی در انتخاب حرفه‌ام در آینده داشته‌اند. تا زمانی که در کالج Central Saint Martins سرگرم تحصیل بودم بیشتر دوست داشتم طراح لباس باشم و اصلاً متوجه نبودم که صحنه، بخش مهمی از شیوه بیان داستان است. ولی این مسئله در طول دوران تحصیلم تغییر کرد و من متوجه اهمیت زمینه بصری کلی در نحوه بیان داستان و حمایت از بازیگران شدم. این‌که چگونه می‌توان با استفاده از تصاویر، رنگ، بافت، تیرگی و روشنی، نظر بیننده را جلب کرد، برایم جالب بود.

این کتاب به بررسی شیوه‌های طراحی با استفاده از ابزار مختلف می‌پردازد. در این کتاب به طراحی در فیلم، تلویزیون و ویدئو به عنوان یک مفهوم کلی می‌پردازیم. همچنین به شما کمک می‌کنیم تا استعداد طراحی خود را شکوفا کنید. چطور می‌توان اطلاعاتی که به طراحی کمک می‌کنند را از فیلم‌نامه استخراج کرد؟ تم‌های کلیدی کدام است و چطور می‌توان آنها را به مفهومی تبدیل کرد که به بیان داستان کمک کند؟ تحقیق را چطور و چگونه شروع کنیم؟

مهم‌ترین چیزی که باید به خاطر داشته باشید که ضمناً اساس این کتاب را هم تشکیل می‌دهد این است

که طراحی، نقشی کلیدی در بیان داستان دارد. ما در این کتاب به نمونه‌های مختلفی در فیلم‌ها و برنامه‌های تلویزیونی موجود اشاره می‌کنیم تا شما در حین مطالعه، آنها را ببینید و خودتان متوجه شوید که تصمیمات طراحان آنان چه نقشی در بیان داستان داشته و چگونه آن را غنی‌تر کرده و تجربهٔ بهتری برای بیننده فراهم نموده است.

ابزار فیلم‌برداری برای پرده: تفاوت‌های قیاسی و اساسی کارگردانی هنری چیست؟

کارگردانی هنری اصطلاحی است که در صنعت سینما، تلویزیون، تیزرهای تبلیغاتی و موزیک ویدئو برای طراحی صحنه به کار برده می‌شود. این عبارت شامل مفهوم، طراحی، خلق و چیدمان تمام عناصر بصری در تصویر است و برای تضمین هماهنگی تمام ایده‌های مفهومی و یکنواختی در بیان داستان به کار برده می‌شود. به طور خلاصه، کارگردانی هنری مطمئن می‌شود که تمام اجزای بصری پروژه را به هم متصل می‌کند.

وظیفهٔ طراح و کارگردان هنری چیست؟

زمانی که فهرست دست‌اندرکاران یک فیلم یا سریال را می‌بینید، شاید نقش طراح و کارگردان هنری را با هم اشتباه بگیرید. از نظر تاریخی، توصیف نقش دپارتمان هنری همیشه مشکل بوده است و دلیل اصلی آن این است که این وظیفه مدام در حال تغییر و گسترش است و از آنجایی که ساخت فیلم مدام در حال دگرگونی است و رسانه‌های جدیدی از جمله تلویزیون و کامپیوتر نیز از آن جدا نیست.

عنوان کارگردان هنری اولین بار در دهه ۳۰ میلادی و زمانی به کار برده شد که ساخت فیلم به لطف امکان نورپردازی مصنوعی، به محیط‌های بسته انتقال یافت. قبل از آن و در زمانی که بیشتر فیلم‌برداری در فضای باز صورت می‌گرفت، تنها عناوینی که برای ساخت فیلم در محیط‌های بسته به کار برده می‌شد کارگردان فنی و طراح دکور داخلی بود. نظام استودیویی هالیوود، نقش کارگردان هنری را با تقسیم وظایف بین کارگردان هنری ناظر که مفاهیم را مطرح می‌کرد و کارگردان هنری واحد که آن ایده‌ها را به کمک دستیاران و طراحان به واقعیت تبدیل می‌کرد، مشخص‌تر کرد. ولی این تعریف باز هم تغییر کرد و کارگردان هنری ناظر بیشتر نقش مدیری را بازی کرد که فیلم‌نامه را در اختیار کارگردان هنری واحد قرار می‌داد و او هم پس از مشورت با کارگردان، طراحی‌ها را آماده می‌کرد. ولی تمام کار در نهایت به اسم کارگردان هنری ناظر تمام می‌شد که حرف آخر را می‌زد، در حالی که امکان داشت هیچ نقشی در طراحی نداشته باشند.

با وجود درگیری بر سر کار و نزدیک‌تر شدن رابطه بین کارگردان هنری و کارگردان، نیاز شدیدی به پذیرش جایگاه طراح وجود داشت و به همین خاطر عنوان طراح بوجود آمد. این عنوان اولین بار توسط

David O. Selznick برای William Cameron Menzies به خاطر فعالیت در فیلم Gone with The Wind (۱۹۳۹) به کار برده شد. عنوان جدید نه تنها به جنبه طراحی فعالیت وی، بلکه به میزان نقش وی از ابتدای تولید نیز اشاره داشت. کارگردانان هنری به عنوان طراح شناخته شدند و دستیاران آنان نام کارگردان هنری را یدک کشیدند. (طراحی تولید: معماران سینما، نوشته Jane Barnwell، ۲۰۰۴).

این تعریف تا کنون تغییر زیادی نداشته است. حالا به بررسی این نقش‌ها با تعریف امروزی آن می‌پردازیم، ولی فراموش نکنید که این تعاریف قابل تغییر است.

طراح تولید، همانگونه که از عنوانش پیداست، مسئول ظاهر اثر تولیدشده است. این شخص در کنار کارگردان و فیلم‌بردار، تمامی مفاهیم و طراحی‌ها را آماده و بر اجرای آنها نظارت می‌کند تا تمام صحنه‌ها در زمان مورد نظر، با توجه به بودجه ساخته شوند.

طراح تولید همچنین در انتخاب لوکیشن‌های خارج از استودیو نقش دارد و موظف است آنها را با داستان انطباق دهد. به طور عام و با توجه به سابقه هنری، طراح تولید با تمام جنبه‌های فنی فیلم‌سازی، از تجهیزات فیلم‌برداری گرفته تا تجهیزات نور و لوه‌های ویژه آشناست و باید بتواند کار ساخت فیلم را در حد بودجه انجام دهد. با توجه به تغییرات دنیای فیلم‌سازی، مهم است که طراح تولید بتواند خودش را به روز نگه دارد و با تمام تکنیک‌های طراحی و جلوه‌ها، ویر، جدید آشنایی داشته باشد.

کارگردان هنری با طراح تولید در ارتباط است و برای تحقق ایده‌های آنها تلاش می‌کند. به کار گرفتن هر دو نقش، به حجم کار بستگی دارد. هرچه بودجه بزرگتر باشد و یا پروژه حجم و پیچیدگی بیشتری داشته باشد، ممکن است تعداد کارگردان‌های هنری که با طراح تولید کار می‌کنند بیشتر باشد. در پروژه‌های کوچکتر فقط از یک کارگردان هنری که هر دو نقش را بازی می‌کند، استفاده می‌کنند. دفعه بعدی که یک فیلم یا برنامه تلویزیونی را تماشا کردید، به فهرست دست‌اندرکاران آن دقت کنید. ببینید کدام یک از این نقش‌ها در ساخت آن حضور داشته‌اند؛ به تعداد تیم‌ها هم دقت کنید: تیم یک و تیم دو. هر یک از کارگردان هنری مخصوص خود را دارند. (فرهنگ کامل فیلم، چاپ دوم، Ira Konigsberg، ۱۹۷۷).

چطور از این کتاب استفاده کنید

در طول این کتاب و هنگامی که صحبت از تصمیم‌گیری خلاقانه به میان می‌آید، معمولاً به جای عبارت طراح تولید از طراح فیلم استفاده می‌کنیم. این کتاب بیش از هر چیز دیگری، یک ابزار است که خواننده را با مهارت‌های اساسی برای ورود به صنعت فیلم‌سازی و تلویزیون آشنا می‌کند. همچنین مهارت‌ها و تکنیک‌های طراحی خواننده را افزایش می‌دهد و هرکسی را که مایل باشد در این صنعت فعالیت کند راهنمایی و تشویق می‌کند.

جورجینا شرت